

UDK ???

ISSN ??????????????

Vol.1
5/2014

МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ:
ИСТОК – ЗАПАД
(КУЛТУРА, СЛАВЈАНСТВО И ЕКОНОМИЈА)

МДИЗКСЕ

Vol.1

No.1

pp. 5-536

Свети Николе

КОРПОРАТИВЕН МЕЃУНАРОДЕН СЛАВЈАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ
“Г.Р.Державин” - Свети Николе - Р.Македонија

ЗБОРНИК

на научни трудови

ПЕТТА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА

«МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК - ЗАПАД»
(КУЛТУРА, СЛАВЈАНСТВО И ЕКОНОМИЈА)

СВЕТИ НИКОЛЕ, Р.МАКЕДОНИЈА - ТАМБОВ, РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА
- 2014 -

Организационен одбор:

претседател: Јордан Ѓорчев - Р. Македонија
заменик претседател: Владислав М. Јурјев - Русија
член: Бранимир Чович - Босна и Херцеговина
член: Здравко Гаргаров - Бугарија
член: Душан Николовски - Р. Македонија
член: Нина Коваљ - Русија
член: Лариса Чович - Србија
член: Борче Серафимовски - Р. Македонија

Уредувачки одбор:

доц. д-р. Јордан Михајловски - Р. Македонија
проф.д-р Наталија Сафонова - Русија
проф.д-р Стојан Пржовски - Р. Македонија

Технички секретар на конференцијата: м-р Сања Стојанова

Компјутерска обработка и дизајн: Бојан Спасев

Адреса на комисијата: ул.Маршал Тито 77, Свети Николе, Р.Македонија

Контакт телефон: 00389 (0)32 440 330

Организациониот одбор им се заблагодарува на сите учесници за соработката!

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

082

МЕЃУНАРОДНА научна конференција (4 ; 2013 ; Свети Николе)

Меѓународен дијалог : исток-запад : (култура, славјанство и економија) : зборник на научни трудови / Четврта меѓународна научна конференција ; [уредувачки одбор Јордан Михајловски, Наталија Сафонова, Стојан Пржовски]. - Свети Николе : Меѓународен центар за славјанска просвета, 2013. - 739 стр. : илустр. ; 25 см

Текст на повеќе јазици. - Библиографија кон одделни трудови

ISSN 978-608-4689-04-1

а) Меѓународна научна конференција (4 ; 2013 ; Свети Николе)

COBISS.MK-ID 93694474

Напомена:

Организациониот одбор на Петтата меѓународна научна конференција «МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК-ЗАПАД» не одговара за можните повреди на авторските права на научните трудови објавени во зборникот. Целосната одговорност за оригиналноста, автентичноста и лектурирањето на научните трудови објавени во зборникот е на самите автори на трудовите.

МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ
ИСТОК - ЗАПАД
(КУЛТУРА, СЛАВЈАНСТВО И ЕКОНОМИЈА)

СОДРЖИНА

М-р Никола Амбарков	
ДВОЈАЗИЧНОСТА ВО УКРАИНСКОТО ОПШТЕСТВО, ПРЕЧКА ИЛИ ПРЕДИЗВИК ВО ГРАДЕЊЕТО НА МОНОЦЕНТРИЧНА УКРАИНСКА НАЦИЈА	7
Проф. д-р Јован Ананиев	
проф. д-р Мелина Гризо	
доц. д-р Сузана Џамтоска- Здравковска	11
КОНЦЕПТ И ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ НА ПОЛИТИЧКАТА ПРОПАГАНДА ВО ГЛОБАЛЕН КОНТЕКСТ	
м-р Ева Велинова,	
ИНТЕРТЕКСТУАЛНОСТА ВО КНИЖЕВНОТО ТВОРЕШТВО НА МАРСЕЛ ПРУСТ	15
Росе Смилески	
Љ. Шошоловски	18
ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА-ПРЕДИЗВИК ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ КУЛТУРИ	
THE GLOBALIZATION-CHALLENGE AND THREAT TO NATIONAL CULTURES	
Благојка Здравковска-Адамова,	
ПОВРЗАНОСТА НА ЛИНГВИСТИЧКИТЕ ФУНКЦИИ И	22
СОЦИОКУЛТУРОЛОШКАТА РАМКА	
Доц.д-р Тони Петрески	
доц.д-р Игор Ѓорески	26
ГЛОБАЛИЗАЦИЈА - СОВРЕМЕН ПОЛИТИЧКИ И БЕЗБЕДНОСЕН КОНТЕКСТ	
Александар Јованоски	
Кире Шарламанов	30
КОРИСТЕЊЕТО НА ВЕБ СТРАНИЦИТЕ ВО ФУНКЦИЈА НА ИЗБОРНИТЕ КАМПАЊИ	
Марија Тодорова	
ИНТЕРЕСОТ ЗА ИЗУЧУВАЊЕ НА ШПАНСКИОТ ЈАЗИК ВО СВЕТОТ И ВО МАКЕДОНИЈА	33
Весна Коцева	36
ПОУЧУВАЊЕТО ГРАМАТИКА ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК	
С.В. Гузенина	
Лемещенко М.Ю	40
ДУХОВНАЯ КОМУНИКАЦИЈА КАК ФОРМА ИСКРЕННЕГО ОБЩЕНИЯ	
А.А. Иванишин	
В.М. Купцов	44
НАЦИОНАЛЬНЫЙ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ХАРАКТЕР КУЛЬТУРЫ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	
Д.В. Казанков	
ТИПОЛОГИЈА МИФОПОЕТИЧЕСКИХ ОБРАЗОВ В НЕОРОМАНТИЧЕСКОЙ ПРОЗЕ М. ГОРЬКОГО И ХАГГАРДА	47
А.С. Хабарова	
ОБРАЗ ЖЕНЩИНЫ В РАССКАЗЕ ЭЛИС МАНРО «ЖРЕБИЙ»	50
В.М. Шубина	
ДИХОТОМИЈА «ВОСТОК – ЗАПАД» И ТВОРЧЕСТВО К. ИСИГУРО: ОТРАЖЕНИЕ КУЛЬТУРНО-ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ В ИНДИВИДУАЛЬНО-АВТОРСКОМ СОЗНАНИИ (ОПЫТ ПРОЧТЕНИЯ РОМАНА «ХУДОЖНИК ЗЫБКОГО МИРА»)	55

Е.А. Самсонкина Н.В. Ушкова	НАЦИОНАЛНО-КУЛТУРНИТЕ ОСОБЕНОСТИ СУБСТАНТИВНИХ КОМПОЗИТОВ РОДСТВА	СЕМАНТИКИ	59
доц. д-р Јанко Бачев	ОКОЛУ ДИЛЕМАТА ЗА КОНЦЕПТОТ НА САМООПРЕДЕЛУВАЊЕТО КАКО ПРАВО ИЛИ ПРИНЦИП – СЛУЧАЈОТ КРИМ 2014 ГОДИНА		63
М. Е. Kukubajska	THE BOOK “WHY WE WHISPER”, BY JIM DEMINT: ENDANGERED FREEDOM OF EXPRESSION		66
Јагода Наум Митревска	МАКЕДОНИЈА НА РАСКРСНИЦАТА ПОМЕЃУ ЕВРОАТЛАНСКИТЕ ИНТЕГРАЦИИ И ОСТАНАТИОТ СВЕТ СО ПОСЕБЕН ОСВРТ И СОРАБОТКА СО РУСИЈА И КИНА		69
м-р Ана Никодиновска Крстевска,	‘МИРОТ’ КАКО ВРЕДНОСТ НА НАДВОРЕШНАТА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА		73
м-р Ана Никодиновска Крстевска,	НОРМАТИВНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ НА КОНЦЕПТОТ НА НОРМАТИВНА МОЌ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА ВО ОДНОС НА УКРАИНСКАТА КРИЗА		77
Assistant professor. Ph.D. Law Sasha Dukoski Assistant professor. Ph.D. Law Berat Aqifi;	НОВА ГЕОПОЛИТИЧКА ДОКТРИНА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА ВО УСЛОВИ НА СЕОПШТА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА		80
Проф.Кети Арсовска Несторовска	ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА- ПРЕДИЗВИК И ОПАСНОСТ ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ КУЛТУРИ		84
Јордан Михајловски	СУРОГАТ МАЈЧИНСТВО ЕТИЧКИ ДИЛЕМИ		87
Доц.д-р. Игор Ѓорески	СУДИР НА ИНТЕРЕСИ И ДЕМОНСТРАЦИЈА НА МОЌТА СЛУЧАЈ УКРАИНА –РУСИЈА		90
Виш лектор Александра П. Танеска Доц. д-р Светлана Пандилоска Грнчаровска -	ЗНАЧЕЊЕТО НА КЛУЧНАТА КОМПЕТЕНЦИЈА, КОМУНИКАЦИЈА НА МАЈЧИН ЈАЗИК, ЗА УСПЕШНО ВКЛУЧУВАЊЕ ВО ПРОЦЕСИТЕ НА ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ		94
професор д-р Методија Ангелески пом. асс. Софка Хаџијевска Николина Габерова Мартин Неделковска Милена Димитриоска Драган Милошески	МАКЕДОНИЈА НА КРСТОПАТ ПОМЕЃУ ЕВРОАТЛАНСКИТЕ ИНТЕГРАЦИИ И ОСТАНАТИОТ СВЕТ СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА СОРАБОТКАТА СО РУСИЈА И КИНА		97
Проф.д-р Јованка Денкова	ДНЕВНИЧКИ ЗАПИСИ ВО МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА И МЛАДИ		101
Доц. Д-р Горан Илиќ	ПОСТ – АМЕРИКАНСКИ СВЕТ: НОВАТА ГЛОБАЛНО - ПОЛИТИЧКА РЕКОНФИГУРАЦИЈА		104

Е.Л. Яковлева ИНТЕРПРЕТИРУЈА Л. КЭРРОЛА ПО-ПОСТ-ПОСТМОДЕРНИСТКИ...	108
Г.Станковска С.Ангелковска Н.Пржовска АНКСИОЗНОСТ, ДЕПРЕСИВНОСТ И КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ СО КАНЦЕР	112
гл. ас. д-р Светла Шапкалова БОЛГАРСКОЕ ПРАВОСЛАВНОЕ КУЛТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ В ИЗДАНИЯХ СЛАВЯНСКОГО КАЛЕНДАРЯ	117
И.Н. Морозова СЛАВЯНСТВО: ЛИНГВОКУЛТУРОЛОГИЈА ИСТОРИИ ИДЕЙ	122
Доц. д-р Сузана Џамтоска-Здравковска Доц. д-р Андон Мајхошев Проф. д-р Јован Ананиев АНАЛИЗА НА ДИСКУРСОТ ПОВРЗАН СО ПЕРЦЕПЦИЈАТА НА СТУДЕНТИТЕ ЗА ПЕЧАТЕНИТЕ МЕДИУМИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	125
Assoc. Prof. PhD Vance S. Bojkov Dr Marko Janković Dr Darjan Bojkov ИНТЕРНЕТ ТЕЛЕФОНИЈА - ТЕЛЕФОН СО ЧОВЕЧКО ЛИЦЕ	130
Dmitrii Seltser COMPARING POST-COMMUNISM «BIG» AND «SMALL»: THE INAUGURAL ELECTIONS IN RUSSIA AND MACEDONIA (THEME DEVELOPMENT)	134
Павлова А.В. УЧАСТИЕ СОЕДИНЕННОГО КОРОЛЕВСТВА ВЕЛИКОБРИТАНИИ И СЕВЕРНОЙ ИРЛАНДИИ В ШЕНГЕНСКИХ ДОСТИЖЕНИЯХ: ПРАВОВОЙ АСПЕКТ	138
Ю.А. Зусман ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ТЕКСТОВ ОФИЦИАЛЬНО-ДЕЛОВОГО СТИЛЯ	141
д-р. Арсе Петрски ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА-ПРЕДИЗВИК И ОПАСНОСТ ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ КУЛТУРИ	145
Марјана Ванева ГРАНИЧНА НУЛТА ДЕРИВАЦИЈА ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК ПОРАДИ ПРОМЕНИ ВО ИЗГОВОР	148
от гл.ас. д-р Анна Јанева КИБЕР ИЗКУСТВОТО - СВЯТ ВЪВ СВЕТА CYBER ART - WORLD IN THE WORLD	152
Profesor , Kamenko M. Markovic, Ph Profesor , Blagoje V . Nesic ,PhD ABOUT REMBRANDT'S PAINTINGS, HAMAN BEGGING THE MERCY OF ESTHER AND JUNO	161
Profesor , Blagoje V . Nesic, PhD Profesor , Kamenko M. Markovic, PhD HALF A CENTURY OF LAZAR LICENOSKI'S DEATH – A GREAT PAINTER OF MACEDONIAN MODERN ART	165
Роберт Димитровски ПРИНЦИПИ ЗА МЕНАЦИРАЊЕ НА ПРОМЕНИТЕ	172

И.Трајков МЕНТАЛНОТО ЗДРАВЈЕ ВО ЗАЕДНИЦАТА ПСИХОСОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА ЛИЦА СО МЕНТАЛНИ РАСТРОЈСТВА ВО ЗАЕДНИЦАТА	176
Анита Ристеска ПСИХОМОТОРНА РЕЕДУКАЦИЈА ДВИЖЕЊЕТО КАКО ТЕРАПЕВТСКА МЕТОДА ПРИ РАБОТА СО ДЕЦА СО ИНТЕЛЕКТУАЛНА ПОПРЕЧЕНОСТ	181
м-р Симоновска д-р Е. Стоименова - Цаневска м-р Живановиќ Р. МЕЃУНАРОДЕН БАЛКАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ СКОПЈЕ, RADMILA.ZIVANOVIC@ GMAIL.COM, Ристовска Ф. РАЗЛИКИ МЕЃУ КАНДИДАТИТЕ ЗА ПОЗИЦИИТЕ АДМИНИСТРАТОР ЗА ЧР И АГЕНТ ЗА ПРОДАЖБА ВО ОДНОС НА КОМУНИКАЦИСКИТЕ ВЕШТИНИ И ТИМСКИТЕ УЛОГИ (ПИЛОТ ИСТРАЖУВАЊЕ)	185
Доц. Д-р Даниел Павловски МЕСТОТО И УЛОГАТА НА СЕМЕЈСТВОТО ВО СПРАВУВАЊЕ СО ПРОБЛЕМОТ НА МАЛОЛЕТНИЧКА ДЕЛИКВЕНЦИЈА	189
Д-р Томислав Таневски МУЗИКОТЕРАПИЈА ВО ПРИСТАПОТ И РЕХАБИЛИТАЦИЈАТА НА ГОВОРНИТЕ ПОТЕШКОТИИ КАЈ ДЕЦАТА	193
Лидија Пецотиќ, Емилија Стоименова-Цаневска ГЕШТАЛТ ТЕРАПИСКИ ПРИСТАП КОН ПРОЦЕСОТ НА ОБЖАЛУВАЊЕ	198
Емилија Стоименова-Цаневска Фросина Ристовска Маја Симоновска Радмила Живановиќ ПРЕВЕНЦИЈА И ТЕРАПИСКИ ПРИОД КОН СИНДРОМОТ НА ПРОФЕСИОНАЛНО СОГОРУВАЊЕ	202
Ана Кечан Ивана Хаџиванова ПАНИЧНИ НАПАДИ – ФЕНОМЕНОЛОГИЈА И ГЕШТАЛТ ТЕРАПИСКИ ПРИСТАП	206
Е.С. Бабахова М.В. Кобзева ФОРМИРОВАНИЕ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ СРЕДСТВАМИ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ	210
С.В. Гузенина К ОСОБЕННОСТЯМ РУССКОГО МЕНТАЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА TO THE PE- CULIARITIES OF THE RUSSIAN MENTAL SPACE	214
Епифанова А.Ю. Иванишин М.А. Фёдоров И.А. МОЛОДЕЖНЫЙ НАУЧНЫЙ КЛУБ КАК ФОРМА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ	218

Н.А. Коваль М.В. Коваль И.В. Сахно	221
СОЦИАЛНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СТИЛЕЙ ДЕЛОВОГО ОБЩЕНИЯ В ПЕРЕГОВОРАХ	
В.Ф.Томилин В.В.Черемисин Е.О. Гузенина	224
ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОЕ МИРОВОЗЗРЕНИЕ И СОЗНАНИЕ	
Л.В. Сорокина Н.А. Уточкин	227
СТРАХ КАК ДЕСТРУКТИВНЫЙ ФАКТОР, ВЛИЯЮЩИЙ НА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТЬ СПОРТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.	
В.С.Трајкова А.С.Рустеми	230
СУПЕРВИЗИЈА ВО ПСИХОСОЦИЈАЛНАТА РАБОТА	
К.А. Юдина	234
ОСОБЕННОСТИ ВНУТРИЛИЧНОСТНЫХ КОНФЛИКТОВ У СТУДЕНТОВ, СКЛОННЫХ К СУИЦИДАЛЬНОМУ ПОВЕДЕНИЮ	
Крстић Мирослав Драгана Стојановић Марина Панчић	237
ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И РАЗВОЈНЕ ПСИХИЈАТРИЈСКЕ СМЕТЊЕ (ПОРЕМЕЌАЈИ СЕПАРАЦИОНЕ АНКСИОЗНОСТИ У ДЕТИНСТВУ) КОД ДЕЦЕ И АДОЛЕСЦЕНАТА (ПСИХОДИЈАГНОСТИКА, ПСИХОЕДУКАТИВНИ, САВЕТОДАВНИ, ТЕРАПИЈСКИ И ПРЕВЕНТИВНИ РАД)	
И.В. Грачева С.В. Лысенко	242
ОСОБЕННОСТИ АДАПТАЦИИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ И ЕЕ СВЯЗИ С ЖИЗНЕСТОЙКОСТЬЮ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИМ БЛАГОПОЛУЧИЕМ	
Кузмановска Марина	245
БРАНОТ НА СОВРЕМЕНИТЕ КОНЦЕПТИ НА НАСТАВАТА И МОДИФИКАЦИИТЕ НА ЛИЧНОСТА НА УЧЕНИКОТ И НАСТАВНИКОТ	
Марија Младеновска-Димитровска Александар Димитровски	249
ПОВРЗАНОСТА НА АВТОРИТАРНОСТА И ПРИФАЌАЊЕТО НА АНТИДЕМОКРАТСКИ СТАВОВИ	
Бојан Спасев Милена Спасовска	255
МЕСТОТО НА КЛИНИЧКИОТ ПСИХОЛОГ ВО ПСИХИЈАТРИСКИТЕ УСТАНОВИ	
Н. Даскаловска Б. Ивановска	258
ФОРМИ НА РАБОТА ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ	
Доц. д-р Марија Котевска Димовска м-р Спиро Мавровски	264
ПСИХОЛОШКИОТ ПРОФИЛ НА ХАРИЗМАТИЧНИТЕ ЛИДЕРИ	
В. П. Гаврилова	268
ХУДОЛИНОВАТА МЕТОДА (HUDOLIN'S METHOD) КАКО СОВРЕМЕН И ЕФИКАСЕН НАЧИН ВО СПРАВУВАЊЕТО СО АЛКОХОЛИЗМОТ	

Проф. Др. Диана Белевска Мр. Маја Лутовска Ристеска	273
МЕНТАЛНО ЗДРАВЈЕ ВО ЗАЕДНИЦА	
Ѓ. Т. Ќимова	
ПОТРЕБА ОД КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТОТ НА ОБРАЗОВАНИЕ НИЗ ЕКСТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА	277
доц. д-р Зоран Трифунов доц. д-р Бошко Караџов	280
ОБРАЗОВАНИЕТО ВО ДИГИТАЛНОТО ДОБА: ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА	
М-р Снежана Трумпеска	288
ЕВАЛУАЦИЈА ВО ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВОЗРАСНИТЕ	
Д-р вет мед Виолета Дукоска	
СОЦИЈАЛНАТА ПСИХОЛОГИЈА ВО ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕЛИ НА СЕЛЕКЦИЈА И МЕНАЏИРАЊЕ	293
Ѓорѓи Илиевски	
УЛОГАТА НА УЧИЛИШТЕТО ВО ЕДУЦИРАЊЕ НА ДЕМОКРАТСКИТЕ ПРОЦЕСИ КАЈ УЧЕНИЦИТЕ	298
Д-р Ванѓа Нако Радевска	305
УЛОГА НА ЈАЗИКОТ ВО РАЗВОЈОТ НА ОПШТЕСТВОТО	
Д-р Ванѓа Нако Радевска	
СЕМЕЈНИ ИНТЕРВЕНЦИИ, ИСТРАЖУВАЊА И ИНТЕРДИСЦИПЛИНИРАНА СОРАБОТКА.	307
Проф. д-р Никола Петров	
РЕФОРМСКО РАЗВОЈНИТЕ ПРОЦЕСИ НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ (СТРЕМЕЖ ЗА МОБИЛНИ, ОТВОРЕНИ ВИСОКОШКОЛСКИ ИНСТИТУЦИИ)	310
R.M. Yesbulatova	
FORMING THE PRONOUNCING SKILLS (FROM THE EXPERIENCE OF WORKING WITH THE CHINESE STUDENTS)	313
И. С. Арсенова,	320
ИННОВАЦИОННИ ПОТЕНЦИЈАЛ БОЛГАРИИ	
Ј.Денкова С.Стојановски М.Матлиевска	324
УСПЕШНОТО МЕНАЏИРАЊЕ СО ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ ОСНОВА ЗА ЕФЕКТИВНА ЈАВНА АДМИНИСТРАЦИЈА ВО РМ	
Доцент д-р Борка Тушевска Доцент д-р Олга Кошевалиска Доцент д-р Љупчо Сотировски	329
Наслов. Вонреден проф. д-р Лазар Нанев	
СТЕЧАЕН КРИМИНАЛИТЕТ	
Доц.д-р Тони Петрески	
ПОЗИТИВНИ И НЕГАТИВНИ СТРАНИ НА ЕКОНОМСКАТА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА ВРЗ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	334
м-р Душица Неделкоска	
УТВРДУВАЊЕ НА ЖИВОТНИОТ СТИЛ И ВРЕДНОСТИТЕ НА ПОТРОШУВАЧИТЕ КАКО ПЕРСПЕКТИВА ВО РЕКЛАМИРАЊЕТО	338

В.Г.Свртинов Р.Темјановски Ј.Димитрова	342
ИЗЛЕЗНИ СТРАТЕГИИ ОД РЕЖИМОТ НА ФИКСЕН ДЕВИЗЕН КУРС ЗА МАКЕДОНСКАТА ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА	
М-р Димитар Анастасовски М-р Маја Симоновска	346
МЕНАЏМЕНТОТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ЧОВЕЧКИОТ КАПИТАЛ ВО ОПШТЕСТВОТО	
д-р Никола Стојковски м-р Сања Стојанова	349
МЕНАЏМЕНТ НА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА (ДЕФИНИРАЊЕ, УЛОГА И ШАНСА НА МАЛИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО СТОПАНСКИОТ РАЗВОЈ)	
д-р Ленче Петреска, вонреден професор д-р Павлина Стојанова, вонреден професор	356
ВЛИЈАНИЕ НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ТРАНСПОРТ ВРЗ КРЕИРАЊЕТО НА КВАЛИТЕТНА ЛОГИСТИЧКА УСЛУГА	
д-р Павлина Стојанова, вонреден професор д-р Ленче Петреска, вонреден професор	360
УЛОГАТА НА ВНАТРЕШНАТА И НАДВОРЕШНАТА МАРКЕТИНГ РЕВИЗИЈА ВО ПОДОБРУВАЊЕТО НА ДЕЛОВНИТЕ ПЕРФОРМАНСИ НА КОМПАНИИТЕ	
Абдукаримова Л.Г. Баева Е.А. Черемисина Н.В.	364
АНАЛИЗ СОСТОЈАНИЈА И ИСПОЛЗОВАНИЈА ТРУДА И ФОНДА ЕГО ОПЛАТЫ В КОММЕРЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ: ТЕОРИЈА И МЕТОДИКА ПРОВЕДЕНИЯ	
Ю.А. Ермолов	370
ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ КОРПОРАТИВНОЙ КУЛЬТУРОЙ В ИННОВАЦИОННОЙ ОРГАНИЗАЦИИ	
Ю.А. Кармышев	375
КЛЮЧЕВЫЕ КОНЦЕПТЫ В МЕТОДОЛОГИИ СОВРЕМЕННОГО РЕГИОНАЛЬНОГО ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОГО РАЗВИТИЯ	
Колодина О.Ю. Кокаева В.А.	379
ВЛИЯНИЕ НЕСТАБИЛЬНОСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ СРЕДЫ НА ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНТЕРЕСЫ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СТРУКТУР	
Н.В. Коротаева О.Н. Чернышова Р.Ю. Черкашнев	383
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ БАНКОВ РОССИИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ	
Мялкина А.Ф. Оводкова Т.А.	387
МСФО В РОССИИ – НОВЫЙ ШАГ НА ПУТИ К ГЛОБАЛИЗАЦИИ И ИНТЕГРАЦИИ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	

Перевертова Т.А. Карпунина Е.К. Саяпин А.В.	392
НЕОБХОДИМОСТ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СТРУКТУР	
Л.В. Полунин А.Ю. Федорова	396
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ	
Радюкова Я.Ю., к.э.н., доцент Кожевникова Т.М., к.э.н., доцент	401
ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНКУРЕНТНЫХ ОТНОШЕНИЙ ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ ПОД ВОЗДЕЙСТВИЕМ ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	
Lidija Gosevska PhD	406
ПРЕТПРИЕМАЧКИТЕ МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И НИВНОТО ЗНАЧЕЊЕ ЗА МАКЕДОНСКАТА ЕКОНОМИЈА	
Проф. д-р Никола Поповски	410
ПРОЦИКЛИЧНОСТА НА НЕВРАБОТЕНОСТА ВО МАКЕДОНИЈА	
Љупчо Бошевски	414
ПРЕДВИДУВАЊЕ НА КРИЗИТЕ	
Olivera Gjorgieva-Trajkovska Vesna Georgieva Svrtinov Aleksandar Kostadinovski	418
CONTRIBUTION AND PROBLEMS OF FOREIGN INVESTMENT TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF DEVELOPING COUNTRIES	
Доц. Д-р Стојан Дукоски Д-р Катерина Дукоска	422
МЕНАЏМЕНТОТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ЧОВЕЧКИОТ КАПИТАЛ ВО ОПШТЕСТВОТО	
м-р М. Гроздановска – дипломиран правник	425
ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ЗА ПРИМЕНА НА КУЌЕН ПРИТВОР СО ЕЛЕКТРОНСКИ МОНИТОРИНГ	
М.Р. Солунчевски С.Р. Смилески	429
ПРИМЕНАТА НА ОСНОВНИТЕ ФУНКЦИИ НА МЕНАЏМЕНТОТ ОД СТРАНА НА КОМАНДИРИТЕ НА МАЛИТЕ ТАКТИЧКИ ЕДИНИЦИ ВО ВОЕНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА ПРИ МЕНАЏИРАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	
д-р Менде Солунчевски, вонр.проф. д-р Лидија Стефановска, доцент	433
ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ ПРЕКУ ПРОГРАМАТА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ ВО ПЕЛАГОНИСКИОТ РЕГИОН	
Н. Стојовска Т. Мицески	439
ПОТРОШУВАЧКО ОДНЕСУВАЊЕ НА ДЕМОГРАФСКИТЕ ГЕНЕРАЦИИ ВО УСЛОВИ НА НАМАЛЕН НАТАЛИТЕТ, СО ОСВРТ НА МАКЕДОНИЈА И РУСИЈА	
М-р Мартин Ѓорѓиев	443
ВЛИЈАНИЕТО НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА ВРЗ МАРКЕТИНГ МЕНАЏМЕНТОТ	

Доц. д-р Марија Котевска Димовска М-р Николче Д. Талевски	446
ЗАДОВОЛЕН ЧОВЕК – ОПТИМАЛЕН КАПИТАЛ ЗА ОПШТЕСТВОТО	
Ю.В. Атанасовска	451
YOUTH LABOR MARKET AS A GUARANTOR OF THE STATE SYSTEM FUTURE	
Доц. д-р Сениша Цветковиќ	455
НАМАЛУВАЊЕТО НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИОТ И УПРАВУВАЧКИОТ ЈАЗ НА Р.МАКЕДОНИЈА ВО ФУНКЦИЈА НА ОДРЖЛИВОСТ НА СТАПКИТЕ НА РАСТ	
Д. Велинов	460
УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕКОВИ РЕСУРСИ	
м-р Тане Димовски	463
МОТИВАЦИЈАТА НА ВРАБОТЕНИТЕ КАКО ПРОЦЕС ОД МЕНАЏМЕНТОТ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА	
Виолета Бабић	466
УЛАГАЊА У ЛЃУДСКИ КАПИТАЛ – ИЗВОР КОНКУРЕНТСКЕ ПРЕДНОСТИ	
М. П. Гаврилов	472
КОМУНИКАЦИЈАТА – БИТЕН СЕГМЕНТ ЗА УСПЕШНО МЕНАЏИРАЊЕ	
Проф. Д-р Душан Николовски	477
ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ НА БРЕНДОВИТЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА	
Д-р Стевчо Димески	483
ОСТВАРУВАЊЕ НА „TRADE-OFF“ – РЕЛАЦИИ ПОМЕЃУ ОЧЕКУВАНИОТ ПРИНОС ОД ПЛАСМАНИТЕ, СТЕПЕНОТ НА РИЗИК И ЛИКВИДНОСТА	
м-р Љубиша Стефаноски, докторант	
Доц. Д-р Александар Илиевски	487
УЛОГАТА НА ОПШТИТЕ ПРАВНИ АКТИ ВО РЕГУЛИРАЊЕ НА ПРАВАТА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ СОЗДАДЕНИ ВО РАБОТЕН ОДНОС	
Assistant professor. Ph.D. Law Berat Aqifi Assistant professor. Ph.D. Law Sasha Dukoski	490
НОВА ГЛОБАЛНА ГЕОСТРАТЕГИЈА БРИКС – ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈА И ПЕРСПЕКТИВИ	
Томе Неновски	493
МАКРОЕКОНОМИСТИТЕ ВО ВРЕМЕ НА СВЕТСКА ЕКОНОМСКА КРИЗА: НАУЧНИЦИ ИЛИ ИНЖИНИЕРИ?	
Меркулова Е.Ю. Сысоева М.С. Черемисина Т.Н.	497
МЕХАНИЗМ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ РАЗЛИЧНЫХ СТРАТЕГИЙ РАЗВИТИЯ	
Доцент д-р Јанка Димитрова Доцент д-р Оливера Ѓорѓиева Трајковска М-р Благоица Колева	503
ИНВЕСТИЦИСКАТА КЛИМА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НИЗ ПРИЗМАТА НА ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА	
Ситкина Е.В.	508
ПЕРСПЕКТИВЫ «ВОСТОЧНОГО ПАРТНЁРСТВА» В ПОЛИТИЧЕСКОЙ СТРАТЕГИИ ВЫШЕГРАДСКОЙ ГРУППЫ	

Д-р Шекеринка Ивановска	
МЕНАЏМЕНТ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПОДОБРА ЗАШТИТА НА ЗДРАВЈЕТО НА ВРАБОТЕНИТЕ	511
М.С.Стоева	
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ ВО СВЕТА, ГЛОБАЛНИ МИГРАЦИОННИ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ	518
Ljupco Sotiroski, Ph.D., Borka Tuševska, Ph.D., Snežana Bilić, Ph.D,	
REGIONAL COOPERATION IN WESTERN BALKANS A PREREQUISITE FOR EURO- PEAN UNION INTEGRATION	521
Борче Серафимовски	
ТРАНСНАЦИОНАЛНИТЕ БАНКИ – НОВ ТИП НА ФИНАНСОВИ ОДНОСИ	525

Издавач: Меѓународен Центар за Славјанска
Просвета - Свети Николе
Адреса: Маршал Тито 77
Периодичност: Еднаш годишно
Vol.1 - No.1

Н. Стојовска

314.12(497.7)„1960/2011“

Универзитет “Гоце Делчев”, Економски факултет, Штип, natasa.stojovska@ugd.edu.mk

Т. Мицески

314.12(470)„1960/2011“

Универзитет “Гоце Делчев”, Економски факултет, Штип, trajko.miceski@ugd.edu.mk

ПОТРОШУВАЧКО ОДНЕСУВАЊЕ НА ДЕМОГРАФСКИТЕ ГЕНЕРАЦИИ ВО УСЛОВИ НА НАМАЛЕН НАТАЛИТЕТ, СО ОСВРТ НА МАКЕДОНИЈА И РУСИЈА

Апстракт: Статистичките податоци за движењето на популација на светско ниво укажуваат на сè позабавено темпо на раст. Всушност, трендот на самоуништување, изразен преку намалување на наталитетот на светското население, станува сè поинтензивен. Неизбежни последици од овој тренд се намален број на живородени деца, а со тоа намалување на помладата, а зголемување на постарата генерација. Во денешните глобални услови на живеење, промените кај двата засегнати демографски сегмента, се проследени со промени и во нивното однесување како потрошувачи.

Клучни зборови: наталитет, демографија, потрошувачи, однесување

Abstract: Statistical data of world population's movement indicate that the pace of its growth is becoming slower. In fact, the trend of self-destruction, expressed by reducing the birth rate of the world population, is becoming more intense. Inevitable consequences of this trend is a reduced number of live births, thereby reduced younger and increased older generation. In today's global living conditions, changes in these demographic segments are followed by the changes in their behavior as consumers.

Key words: birth rate, demographics, consumer, behavior

Вовед

Глобалниот проблем со намалениот наталитет укажува на неколку светски тренда кои имаат помал или поголем придонес кон ваквото негативно движење на населението. Сите тие се јавуваат како последица на современото живеење изразено преку подобрите општи услови за живеење, пошироката и подостапна здравствена услуга, зголемен стерилитет, поголем степен на образованост на жената и нејзина вклученост на пазарот на труд¹. Всушност, економскиот, социјалниот и културниот напредок на човекот водат кон зголемување на потребите за професионален развој, лично задоволство и уживање, од една страна, а намалување на желбата за брак и деца, од друга страна².

Развоен тренд на наталитетот во Македонија и Русија

Состојбата со наталитетот во Македонија и во Русија денес е значително намален во споредба со состојбата пред пет децении, односно го следи светскиот тренд. Развојниот тренд на наталитет во Македонија и Русија во периодот од 1960 до 2011 година е претставен во Табела 1 и Слика 1.

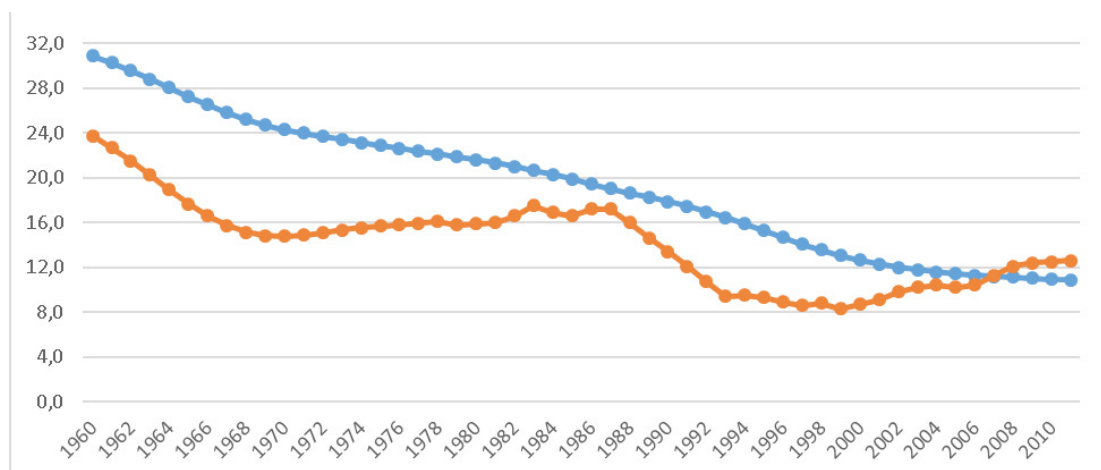
¹ European society of human reproduction and embryology, <http://www.eshre.eu/Publications/Journals.aspx>

² Демерџиев К. “Појавувањето на акцелерација на менархата 1969-1979” Мак Мед Преглед XXXV, 1981, стр.9

Табела 1. Стапка на наталитет во Македонија и Русија во периодот 1960-2011

Година	Македонија	Русија
1960	30,9	23,7
1961	30,3	22,7
1962	29,6	21,5
1963	28,8	20,2
1964	28,0	18,9
1965	27,3	17,7
1966	26,5	16,6
1967	25,8	15,7
1968	25,2	15,1
1969	24,7	14,8
1970	24,3	14,8
1971	24,0	14,9
1972	23,7	15,1
1973	23,4	15,3
1974	23,2	15,5
1975	22,9	15,7
1976	22,6	15,8
1977	22,4	15,9
1978	22,1	16,1
1979	21,9	15,8
1980	21,6	15,9
1981	21,3	16,0
1982	21,0	16,6
1983	20,7	17,5
1984	20,3	16,9
1985	19,9	16,6
1986	19,4	17,2
1987	19,0	17,2
1988	18,6	16,0
1989	18,3	14,6
1990	17,9	13,4
1991	17,4	12,1
1992	17,0	10,7
1993	16,5	9,4
1994	15,9	9,5
1995	15,3	9,3
1996	14,7	8,9
1997	14,1	8,6
1998	13,5	8,8
1999	13,0	8,3
2000	12,6	8,7
2001	12,3	9,1
2002	12,0	9,8
2003	11,8	10,2
2004	11,6	10,4
2005	11,4	10,2
2006	11,3	10,4
2007	11,2	11,3
2008	11,1	12,1
2009	11,0	12,4
2010	10,9	12,5
2011	10,9	12,6

Извор: World Bank, World development indicators

Слика 1. Движењето на наталитетот во Македонија и Русија во периодот 1960-2011

Она што прво се забележува е континуирано повисоката стапка на наталитет во Македонија во однос на Русија сè до 2007 година, кога овие стапки се изедначуваат, а од наредните години стапката на наталитет во Русија продолжува да расте и ја надминува стапката во Македонија. За разлика од Македонија каде се забележува континуирано намалување на бројот на живородени деца, во Русија во првата деценија се забележува пад, потоа наизменичен раст и пад, за да во последната деценија повторно се јави тренд на раст на стапката на наталитет. Процентот на намалување на наталитетот во анализираниот период е 64,9% во Македонија и 46,9% во Русија.

Потрошувачко однесување на помладата и постарата популација

Според Обединетите Нации, со стареење на популацијата се соочуваат речиси сите земји во светот (освен 18 земји), при што се очекува стапката на стареење на популацијата во 21 век да ја надмине рекордната стапка од претходниот век³. Демографските промени на зголемување на постарата и намалување на помладата популација, се проследени со трендот на нивно “подмладување”, односно “стареење” во однос на нивното однесување како потрошувачи.

- Потрошувачко “подмладување” на постарите лица

Подмладувањето на постарите лица се објаснува со фактот дека, како што децата од 1960-тите преминувале во средните години, тие се повеќе го задржувале нивниот младешки начин на живеење и однесување. Поради поголемата физичка активност и повисокиот животен стандард, денешните постари лица се способни да го живеат животот во полн ек. Во овие околности, возраста во голема мера станува став на умот. Сепак, треба да се признае дека во сегментот над 50 години, постојат значајни разлики. Иако зголемениот број на пензионирани лица се поздрави, поактивни, побогати, јадат почесто надвор и патуваат, спремни се да експериментираат со храна и се отворени за нова технологија (вклучувајќи го и Интернетот), но овде е и фактот дека се поконзервативни во однос на нови идеи и производи⁴.

- Потрошувачко “стареење” на децата и тинејџерите

Напроти трендот на подмладување на постарите лица, сè поочигледен е и трендот на стареење на децата. Причините за ова лежат во поголемата достапност на технологија, поголемата комерцијална и маркетинг изложеност, поголемото знаење во поглед на промоцијата, медиумите и брендovите⁵. Како потрошувачи, оваа популација денес има поголеми барања, сакаат да експериментираат со нови производи, повеќе се критични и далеку

3 World Population Ageing: 1950-2050, United Nations Population Division

4 Colin Gilligan and Richard M.S. Wilson “Strategic marketing planning” 2003, pp.278-282

5 Shaun McQuitty New Mexico State University, Adam Finn University of Alberta, James B. Wiley Victoria University, “Systematically varying consumer satisfaction and its implications for product choice”, Survey

понепростиви, но исто така имаат силна почит и лојалност кога станува збор за брендови.

Користена литература

1. Colin Gilligan and Richard M.S. Wilson "Strategic marketing planning" 2003
2. European society of human reproduction and embryology, <http://www.eshre.eu/Publications/Journals.aspx>
3. Shaun McQuitty New Mexico State University, Adam Finn University of Alberta, James B. Wiley Victoria University, "Systematically varying consumer satisfaction and its implications for product choice", Survey
4. World Bank, World development indicators
5. World Population Ageing: 1950-2050, United Nations Population Division
6. Демерџиев К. "Појавувањето на акцелерација на менархата 1969-1979" Мак Мед Преглед XXXV, 1981